

DEN NORSKE KIRKE
Flå og Nes kirkelige fellestråd
Postboks 102, 3541 Nesbyen

Kulturdepartementet.
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO
(via e-post)

Nesbyen, 21. august 2013

Det livssynsåpne samfunn, høringsuttalelse fra Fl  og Nes kirkelige fellestråd

Med nesten 80 % av befolkningen som medlemmer, og med sentrale punkt i Grunnlovens §§ 2, 4 og 16 som beskriver Norges folkekirke, må Den norske kirke kunne gis en sentral og samlende plass i den fremtidige tros- og livssynspolitikken. Det kan ikke være en forutsetning at det skal settes strek over 1000 år kristen tradisjon i Norge selv om samfunnet stadig blir mer og mer sammensatt, og alle tros- og livssynssamfunn selvsagt skal respekteres og anerkjennes.

Som en konsekvens av dette følger:

1. Rett til vigsel og andre kirkelige handlinger må beholdes av Den norske kirke
2. Kirken og andre tros- og livssynssamfunn bør gis direkte bevilgninger som i dag. Dagens ordning likestiller allerede alle tros- og livssynssamfunn.
3. Kirkebyggene med sine store kulturhistoriske verdier må sikres midler til drift og vedlikehold.
4. Kirken er til stede som kultur-, omsorgs- og riteinstitusjon i alle norske lokalsamfunn, og spiller en videre rolle og betydning i lokalsamfunnet enn det som vektlegges i utredningen. Store deler av Norges befolkning identifiserer seg med det livssyn og den verdiforankring som Den norske kirke representerer. Den norske kirkes tradisjoner som kulturbærer må kunne videreføres i en fremtidig tros- og livssynspolitikk.
5. Gravferdsforvaltningen bør fortsatt ligge hos fellestrådene. Brukerundersøkelser viser at den offentlige tjenesten i Norge som scorer høyest, er gravferdstjenesten. En er redd dette vil endre seg hvis dette blir en (av mange) kommunale oppgaver. Forslaget står også i sterk kontrast til en annen pågående utredning: Kirkeordning etter 2013, der større og mer robuste fellestråd er et mål. Det motsatte vil bli resultatet hvis fellestrådet mister gravferdsforvaltningen.
6. Det må fortsatt være mulig å avvikle Kirkevalg samtidig med offentlige valg.

Uttalelsen er enstemmig vedtatt av Fl  og Nes kirkelige fellestråd 12.06.13, Fl  menighetsråd 11.06.13 og Nes menighetsråd 06.06.13.

Telefon mandag, tirsdag, torsdag, fredag:
Kontoret: 32 06 85 10
Kirkeverge: 32 06 85 11/ 905 54 781

Telefon onsdag:
Kirkeverge: 32 05 36 97 / 905 54 781

E-post: post.nes.menighet@nes-bu.kommune.no

Organisasjonsnr: 990 173 923

Som grunnlag for uttalelsen foreligger følgende saksutredning:

«Det livssynsåpne samfunn»- Ståsettutvalget, høringsuttalelse

Dokument i saken

- NOU 2013:1 Det livssynsåpne samfunn- sammendrag 12 sider

Saksopplysninger

NOU 2013:1 «Det livssynsåpne samfunn», utredet av det såkalte Ståsett-utvalget, la frem sin innstilling 07.01.13. NOU 'en (heretter kalt utredningen) er sendt ut på høring, med frist 30.08.13 for uttalelser.

Som enhver utredning er det også her et anselig antall sider, det er derfor lagt ved utredningens sammendrag på 12 sider med saken. Ellers har kirkevergen brukt noe av dette som bakgrunn i utredning av saken:

- Sak 11/13 fra Ål kirkelige fellesråd
- Sak 11/13 fra Kirkemøtet i april 2013
- Utkast hørings svar fra Tunsberg bispedømmeråd

Hele utredningen er for øvrig tilgjengelig på regjeringens nettsider.

Vurdering

Utredningen foretar en bred gjennomgang av tros- og livssynspolitikken for å sikre og beskytte tros- og livssynsvirksomheten i landet. Mye av det utvalget går gjennom har ikke direkte med Den norske kirke å gjøre, men i mange saker vil det likevel være avveininger på hva andre tros- og livssynssamfunn skal ha «krav på», på «bekostning» av det som inntil kirkeforliket i 2008 var en statskirke. En vil bl.a se at det foreslås at enkelte oppgaver som i dag ligger til kirken foreslås overflyttet til kommunen for å sikre «nøytralitet».

Åtte grunnleggende prinsipp

I sammendraget er det listet opp åtte grunnleggende prinsipp for tros- og livssynspolitikken. Disse kommenteres ikke videre her, da det nok stort sett er enighet at disse generelle overordnede målsetningene dekker det syn staten og samfunnet bør ha. En del etterlyser imidlertid et niende prinsipp, som går på å videreføre den kulturelle og historiske identitet kirken har tilført samfunnet, uten at dette skal virke diskriminerende overfor andre tros- og livssynssamfunn.

Likebehandling

Utredningen sier at *«ved konflikt mellom likebehandlingsprinsippet og argumenter basert på historiske forhold, bør det for en fremtidig politikk og for framtidige ordninger være slik at likebehandlingsprinsippet er overordnet argumenter basert på historiske forhold.»*

I utkast til hørings svar fra Tunsberg bispedømmeråd, sies det følgende:

«Dette tar ikke tilstrekkelig hensyn til historiske og tradisjonsbærende elementer som preger det norske samfunn, hvor Den norske kirke, som en majoritetskirke, har spilt og fortsatt spiller en sentral rolle. Rundt 90 % av Norges befolkning tilhører kristne kirkesamfunn, hvorav nesten 80 % er medlemmer i Den norske kirke. Kirken er til stede som kultur-, omsorgs- og riteinstitusjon i alle norske lokalsamfunn, og spiller en videre rolle og betydning i lokalsamfunnet enn det som vektlegges i utredningen. Store deler av Norges befolkning identifiserer seg med det livssyn og den verdiforankring som Den norske kirke representerer.»

Videre:

«Det er et allment demokratisk prinsipp, i politikk og organisasjonsliv, at et flertallsparti eller en flertallsgruppering kan ha representative oppgaver på vegne av alle. Samme prinsipp kan også gjøres gjeldende på livssynsområdet. Det vil i så fall innebære at Den norske kirke ved kriser, sentrale og lokale begivenheter og ved nasjonale markeringer, kan ivareta livssynsoppgaver, som religions- og kulturutøver, på vegne av fellesskapet, nasjonalt og lokalt. Den norske Kirke er representert i alle lokalsamfunn og har kompetanse til å ivareta livssynsoppgaver til beste for det mangfold av innbyggere som bor der.»

Det mange nok føler, men ikke synes er politisk korrekt å fremføre, er at staten er i ferd med å «oppgi» det suverent største tros- og livssynsamfunn for at alle i en stadig mer sammensatt befolkning skal få ha sine rettigheter. En kan med rette spørre seg om Den norske kirke og den norske religionen hadde blitt tatt imot med like åpne armer i alle land verden over. Det er også en kjensgjerning at mange av de tros- og livssynsamfunn som nå etablerer seg i Norge er svært lite liberale i forhold til «fremmede» religioner i sine egne hjemland.

Det bør i et hørings svar pekes på at Den norske kirke bør være kvalifisert til fortsatt å være «landets kirke» i forhold til enkelte oppgaver, selv om den blir løst fra Staten. Bindingen er fortsatt svært sterk sammenlignet med andre tros- og livssynssamfunn i det norske samfunnet, med en egen kirkelov og spesiell forankring i Grunnloven der den omtales som «Norges folkekirke». En kan bl.a vise til disse paragrafer i Grunnloven:

§ 2. Værdigrundlaget forbliver vor kristne og humanistiske Arv. Denne Grundlov skal sikre Demokratiet, Retsstaten og Menneskerettighederne.

§ 4. Kongen skal stedse bekjende sig til den evangelisk-lutherske Religion.

§ 16. Alle Indvaanere af Riget have fri Religionsøvelse. Den norske Kirke, en evangelisk-luthersk Kirke, forbliver Norges Folkekirke og understøttes som saadan af Staten. Nærmere Bestemmelser om dens Ordning fastsættes ved Lov. Alle Tros- og Livssynssamfund skulle understøttes paa lige Linje.

Kirkelovens § 15 som regulerer kommunenes økonomiske forpliktelser overfor fellestrådene er heller ikke endret etter opphevelsen av statskirken.

Debatt-tema

Utredningen inneholder ellers en del interessante tema til debatt, så som:

- vielsesretten for kirken og andre trossamfunn foreslås tatt bort
- gravferdsforvaltningen foreslås lagt over til kommunen
- kriterier for økonomiske overføringer til trossamfunn
- spesialordning for vedlikehold av kirker
- mulighet for å ha skolegudstjenester

- mulighet for å ha Kirkevalg samtidig med offentlig valg

Noen vurderinger rundt disse temaene:

Vielsesretten foreslås tatt bort

Et flertall i utvalget går inn for at det innføres sivil ekteskapsinngåelse som en generell ordning. Det vil da fortsatt være mulig å supplere den sivile ekteskapsinngåelsen med tros- og livssynsmessige seremonier etter eget ønske.

Det er delte meninger om dette. Tunsberg bispedømmeråd ser ikke dette som et viktig prinsippsspørsmål, og biskopen støtter faktisk forslaget.

Gravferdsforvaltningen over til kommunene

Utvalget ser det ikke som rimelig ordning i et pluralistisk samfunn at ett trossamfunn skal ivareta gravferdsforvaltningen. Utvalget går inn for et kommunalt ansvar for gravferdsforvaltningen.

Dette bør det reageres på. Etter den nye gravferdsloven skal det legges til rette for alle tros- og livssynssamfunn ved etablering av nye gravplasser, slik det blir gjort i Nes med den nye gravplassen. Når så å si alle begravelser i våre lokalsamfunn gjelder medlemmer av Den norske kirke eller andre kristne trossamfunn, oppleves det som meningsløst at dette skal tas bort fra fellesrådet. De andre trossamfunn er uansett sikret en «riktig» begravelse for sine medlemmer etter gravferdsloven.

Brukerundersøkelser viser at den offentlige tjenesten i Norge som scorer høyest, er gravferdstjenesten. Pårørende opplever ved en gravferd hos oss bl.a:

- avklaring på dagen (også i helgene og ferier) om tid for begravelse, samt hvilken prest som skal ha begravelsen
- et kirkekontor med full oversikt over kirkegården, inkl. nødvendig historikk som ofte må til ved tildeling eller omfordeling av graver
- ansatte på kirkegården som ikke bare graver graver, men også hjelper publikum med praktiske ting, påviser graver, retter gravstøtter, planter, bestiller inskripsjoner på gravminner, mm.
- ansatte både på kontoret og på kirkegården som har tid til å ta seg av folk i sorg
- en kirke og ansatte som er gode på seremonier

Samtidig er det et faktum at bortfall av gravferdsforvaltningen vil gjøre små fellesråd enda mindre, ved at oppgaver tas bort. I Nes og Flå kirkelige fellesråd er det totalt 4.78 årsverk eksklusiv prestene. Bortfall av oppgaver knyttet til gravferdsforvaltning vil redusere dette. Det står i sterk kontrast til en annen pågående utredning: Kirkeordning etter 2013, der **større** og mer robuste fellesråd er et mål. Det motsatte vil bli resultatet hvis fellesrådet mister gravferdsforvaltningen.

Kriterier for økonomiske overføringer til trossamfunn

I dag finansieres Den norske kirke over stats- og kommunebudsjettene. De andre trossamfunnene får så en støtte pr medlem tilsvarende den sum Den norske kirke får pr medlem.

I utredningen drøftes forskjellige måter å finansiere kirken på, frivillig medlemsavgift, frivillig medlemsavgift med statlig hjelp ved innkrevingen, obligatorisk livssynsavgift/skatt, eller direkte bevilgning som i dag. All den tid dette allerede i dag gir en riktig fordeling uansett trossamfunn, ser en ingen grunn til å foreslå å endre dette.

Spesialordning for vedlikehold av kirker

Kirkene rundt omkring i lokalsamfunnene kan ikke ses på som «klubblokaler» for kirkens medlemmer. Kirkebyggene med all sin prakt, med stor kulturhistorisk verdi, mange sågar fredet eller listeført, må få en høy status og være sikret finansiering til drift og fremtidig vedlikehold.

Mulighet for å ha skolegudstjenester

Utvalgets flertall mener at skolegudstjenester fortsatt bør være mulig, forutsatt en likebehandling av ulike trossamfunn. Dette kan løses ved en generell bekreftelse fra foreldre som skolen kan be om i forbindelse med innskriving. Tilsvarende kan benyttes i forbindelse med opptak i barnehagene.

Mulighet for å ha Kirkevalg samtidig med offentlig valg

Utredninger ser på om det er naturlig at ett trossamfunn (Den norske kirke) skal få avvikle valg sammen med de offentlige valgene, til og med i samme bygning slik det som oftest skjer. Utvalget vil på prinsipielt grunnlag konkludere med at det for framtiden ikke bør legges opp til at valg i Den norske kirke, eller noe annet tros- og livssynssamfunn, kobles sammen med de offentlige valgene, verken i form av samlokalisering eller felles tilrettelegging og presentasjon.

Mvh

Audun Aasheim (sign)
Kirkeverge i Flå og Nes